

Hei kaikki luomalaiset!

Kädessäsi on Luoman Kyläyhdistyksen tiedotuslehti

LUOMALAINEN

Tämä on lehden neljäs numero. Luomalainen kertoo kylän arkeen ja kyläläisten elämään liittyvistä asioista ja tapahtumista. Toivomme, että löydät Luomalaisesta Sinua kiinnostavia asioita ja ne innostavat Sinua myös toimimaan kyläyhteisössämme!

Luoman kyläkokous torstaina 1.12.2022 klo 18 Ljusdalassa aiheena Luoman kylän kaavoitus

Tervetuloa pitkstä aikaa kyläyhdistyksen järjestämään kyläkokoukseen. Kokous pidetään Luoman Ljusdalassa torstaina 1. päivä joulukuuta. Kokouksessa kuullaan kunnan kaavapäällikkö **Simon Storea** aiheesta ”Kunnanvaltuuston hyväksymä kaavoitusohjelma ja Tassumäen sekä Luoman OYK:n suunnittelutilanne”. Kokouksen aluksi jouluisia tarjoilua!

Luomanlahden rannan talkoot 12.11. klo 10

Luoman Kyläyhdistys toivottaa kaikki tervetulleiksi lauantaina 12.11.2022 kello 10.00 alkaen yhteisrannan risu- ja siivoustalkoisiin. Pukeuduthan sään mukaisesti ja otat työhanskat mukaan. Työvälineitä toivotaan myös matkaan, eli jos sinulta löytyy edes jokin näistä, otathan sen mukaan; oksasakset, vesuri, moottorisaha, raivaussaha, saha, kottikärryt, kirves, suojalasit, metallipiikkinen harava. Tavoitteena on siistiä rantaa, kasata alueella olevat mahdolliset kaatopaikkajätteet ym. ym.

Yhteisrannan löytää Luomanranta 13 kiinteistön mutkasta menemällä suoraan kohti merenrantaa (kts. karttakuva). Autoille ei ole rannalla tilaa, joten jätähän sen esim. Luoman entisen seisakkeen pysäköintialueelle.

Riihijuhlat 20.8.2022

Vihdoinkin kahden poikkeuksellisen koronavuoden jälkeen oli taas mahdollista järjestää Luoman kylän perinteikkäät Riihijuhlat Fasan ladossa, tällä kertaa 1820-luvun hengessä.

Lämmin sää suosi, maalaismaisema oli parhaimmillaan ja paikalle saapui tyylikästä väkeä 50 henkeä, joista osa oli upeasti käyttänyt mielikuvitusta ja virittäytynyt viimeisen päälle 1820-luvun hengen mukaisiin vermeisiin.

Juhlaan oli todellakin aihetta, sillä 200 vuotta sitten 1820-luvullahan suurin osa kylämme vanhoista tiloista sai ostaa itsensä vapaaksi Espoon kartanolta. Fasan tila on kaiken lisäksi ollut samalla huvilla noista ajosta lähtien. Myös Luoman kyläyhdistyksen perustamisesta oli ehtinyt vierähtää 20 vuotta, joten oli aika kiittää ja kukittaa innovatiivisia perustajajäseniä, joista paikalla olivat Erkki Ahlsten, Märten Bondestam, Anu Hartonen, Upi Vartiainen ja Stefan Winqvist.

Suussa sulavan menyn oli meille loitnut Catering Nicos, Nico Baarman omalta kylältä. Ja jazztahtavasta musiikista vastasi Vitträskin rannalta loistava Timo Valkamo Ensemble. Bobäck FBK oli myös luonnollisesti paikalla varmistamassa, ettei tunnelma liikaa päässyt kuumenemaan.

Ohjelmanumerona oli myös työsuoritusten ja elämysten huutokauppa, jolla keräsimme varoja (toistemme selkänahoista) illan aikana Varikon vastustustilille oikeudenkäyntikulujen kattamiseksi n. 2000 €.

Toivotaan, että perinne jatkuu ja olosuhteet mahdollistavat Riihijuhlien järjestämisen taas 2023.

Taiteilijatapaamiset Hvitträskissä

Luoman Kyläyhdistyksen Luoma&Kulttuuri -työryhmä on järjestänyt kesän ja syksyn aikana useita tapahtumia Hvitträskin taiteilija-ateljeessa museoviraston myötävaikutuksella. Keramiikka- ja tekstiilitaiteilija Marianne Huotari kertoi töistään kesäkuussa, taiteilijat Heikki Orvola ja Pekka Paikkari elokuussa ja vaatesuunnittelija Mert Otsamo syyskuussa. Arabian taideosaston muotoilijat Paikkari ja Orvola tunnetaan muotoilijoina myös litalalle ja Marimekolle.

Ann Jonasson

Syyskuussa kuultiin myös esitelmä Loja SAARISEN tekstiilitaideteoksesta "Festival of the May Queen". Tapah-tumassa ääneen pääsi teoksesta osakopion kutonut Ann Jonasson. Lisäksi Stefan Winquist kertoi Luoman Kyläyhdistyksen roolista projektissa. Saariset lahjoitti-vat tekstiilitaideteoksen aikanaan Luomaan Bobäckskolanin tiloihin. Sieltä se siirrettiin kunnantalolle vitrii-nin suojiin vuonna 2014. Tuolloin Luoman Kyläyhdistys pyysi luomalaista taidetekstiilitaituria Ann Jonassonia toteuttamaan koululle osakopion alkuperäisestä Loja Saarisen teoksesta.

Kirkkonummen kamariorkesteri 50 vuotta – or-kesterin juuret Luomassa!

Kirkkonummen kamariorkesteri soitti 50 v juhla-kon-serttinsa Helsingin Tempeliaukion kirkossa 1.10. ja Kirkkoharjun koulun jumppasalissa 2.10. Orkesterin historia alkoi toukokuussa vuonna 1972. Risto Saari oli kutsunut Kirkkonummen keskuskoululle Kirkkonum-men Musiikkiyhdistys ry:n perustavan kokouksen. Tar-koituksena oli järjestää kuntaan säännöllistä musiikin-opetusta sekä orkesteri- ja kuorotoimintaa.

Ensimmäiset 9 vuotta syksyllä 1972 perustettu kama-riorkesteri harjoitteli Risto Saaren kotona Luoman Har-julassa. Tuolloin soittajia oli kymmenkunta – merkit-tävä määrä heistä Saaren sukua; nyt soittajia on 44. Oh-jelmisto oli tuolloin barokkimusiikkia, Mozartin ja Haydnin pienelle kokoonpanolle sävellettyjä sinfoniaita tai Sibeliuksen jousiorkesteriteoksia. Konsertit olivat usein Haapajärven kirkossa.

Tänään orkesterista vain puolet on amatöörejä, toinen puoli soittajista on entisiä, nykyisiä tai tulevia ammatti-laisia. Ongelmana on juhlasalin puute. Vuonna 1984 valmistui uusi seurakuntatalo, jonka juhlasali Risto

Saaren ja arkkitehti Leiviskän yhteistyöllä muuntui kon-serttisaliksi. Nyt tuo rakennus on päätetty purkaa. – Kunta on rakentanut ja rakennuttanut useita urheiluti-loja ja -saleja, mutta konserttisali odottaa edelleen tu-lemistaan.

Luoman alueen kaavoituksesta

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 24.10.2022 ”Kirkkonummen kunnan kaavoitusohjelman vuosiksi 2023-2027.” Hyväksytyssä ohjelmassa todetaan: ”Luo-man osayleiskaavoitusta ei ole edistetty, koska kunta vastustaa alueelle kaavailtua lähijunaliikenteen varik-koa.”

Asian esittelijä perusteli Luoman OYK:n poistamista: ”Kaavoitusohjelman valmistelun aikana on todettu, että Luoman keskeisen alueen asemakaavoitus on mahdollista käynnistää suoraan voimassa olevan Kirk-konummen yleiskaavan 2020 pohjalta. Luomassa käyn-nistettävän Tassumäen asemakaavan seurauksena vi-reillä oleva Luoman osayleiskaava lakkautetaan.”

Osayleiskaavan ainoa tarkoitus ei kuitenkaan ole vain rakennusoikeuksien lisääminen asemakaavoituksella vaan esimerkiksi niiden tavoitteiden toteuttaminen, joita luomalaiset ovat korostaneet jo ”Luoman kylä-suunnitelmassa” vuodelta 2009: Luoman haluttiin säi-lyvän pientalovaltaisena, maaseutumaisena kylänä, jonka kylärakenne tiivistyy uusilla omakotitaloilla ja jossa runsaampaa pientalorakentamista toivottiin Luo-man seisakkeen lähiympäristöön turvaamaan seisak-keen toiminta.

Kaavoitusohjelman yhteydessä valtuusto hyväksyi yksi-mielisesti myös seuraavan ponnen:

”Luoman OYK palautetaan toteutuskoriin heti kun kaa-voitusresurssit sen sallivat. Kunta pyrkii kaavoituksen ja vaikuttamistyön kautta vaikuttamaan niin, että paikka-lisjunaliikenne voidaan palauttaa Luomaan.”

– Kyläyhdistys tulee käyttämään tätä pontta tehok-kaasti kyläläisten hyväksi omassa vaikuttamistyössään.

Tassumäen asemakaava

Valtuuston päätöksen mukaisesti Tassumäen kaavan valmistelu alkaisi vuonna 2024. Seuraavassa muutama ote Tassumäen hyväksytyistä kaavakortista:

LUOMALAINEN

Marraskuu 2022

”Hanke on kunnan ja seudun strategioiden sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Tavoitteena on toteuttaa ympäristöltään mielenkiintoinen ja rakentamistavaltaan laadukas uusi asuntoalue Luomaan. Alueelle voidaan sijoittaa alustavan arvion perusteella satakunta asuintonttia.”

”Luontoarvot selvitetään kaavoituksen yhteydessä. Metsäiseen maastoon sijoittuva uusi asuntoalue on suunniteltava niin, että alueen metsäinen ilme säilyy ja näin voidaan mahdollistaa miellyttävä pienilmasto uudella asuntoalueella.”

”Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on välttävä ja lähimmät bussipysäkit sijaitsevat kävelyetäisyydellä. Lisäksi Masalan junaseisake sijaitsee vain parin kilometrin etäisyydellä alueesta. Ruotsinkielinen alakoulu, Luoman koulu (Bobäck skolan), sijaitsee alueen pohjoisosassa. Lähin suomenkielinen ylä- ja alakoulu sijaitsee alle kilometrin etäisyydellä alueesta.”

Kolbackenin suurjännitemaakaapeli

Fortum Power and Heat Oy on jättänyt lunastuslupahakemuksen valtioneuvostolle saadakseen pysyvän käyttöoikeuden niihin maa-alueisiin, joita kaapeli yhtiön mukaan tarvitsee. Asianosaisilla on mahdollisuus 24.11.2022 asti jättää muistutus asiasta työ- ja elinkeinoministeriöön.

Asianosaisten maanomistajien mielestä hakemus ei täytä lunastuslain edellytyksiä. Lain 4§:ssä todetaan:

”Lunastaa saadaan, kun yleinen tarve sitä vaatii. Lunastusta ei kuitenkaan saa panna toimeen, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla taikka jos lunastuksesta yksityiselle

edulle koitua haitta on suurempi kuin siitä yleiselle edulle saatava hyöty.”

Yhtiö on määritellyt yleiseksi tarpeeksi sen, että datakeskuksen toiminnalla kunnan kaukolämpö voidaan siirtää fossiilisen polttoaineen käytöstä ”ympäristöystävällisen sähkön” käyttöön. Maakaapelin yhtiö myy sen valmistuttua Microsoft Oy:lle, joka rakentaa datakeskuksen. Jos datakeskus tulkitaan ”yleiseksi tarpeeksi” niin kaapeli on kuitenkin erillinen ja yhtiön tyyppinen voittoa tavoitteleva liiketoimi.

Myös selvitykset ”muulla tavalla saavutettavasta tarkoituksesta” puuttuvat hakemuksesta kokonaan. Näitä ovat mm. Fingridin Masalan taajaman ja Luoman kylän lännestä kiertävä ilmajohtokäytävä sekä Espoonlahden alittava merenalainen kaapelireitti. Yhtiön vakuuttelut vaihtoehtojen toteutushankaluuksista eivät ole riittävä perustelu sille, että vaihtoehtoja ei ole lain edellyttämällä tavalla lainkaan tutkittu.

Asianosaiset maanomistajat ovat olleet yhteyksissä eri tahoihin saadakseen tukea näkemyksilleen. Kyse on viime kädessä siitä, että hanke on Suomessa ainutkertainen ja muuallakin maailmassa asutuskeskusten läpi toteutettavat suurjännitevoimajohtojen maakaapeloinnit on terveysturvallisuussyistä toteutettu aivan eri tekniikoilla kuin yhtiön nyt suunnittelema hanke.

Maanomistajien huolta lisää se, että Fortum tulisivin toimimaan hankkeessa vain maankäyttöoikeuslupien hakijana ja hankkeen varsinaisesta toteuttamisesta ja turvallisuudesta vastaisi kaapelin omistaja Microsoft Oy. - Kunnanhallitus valmistelee paraikaa lunastuslupahakemuksesta annettavaa kunnan lausuntoa.

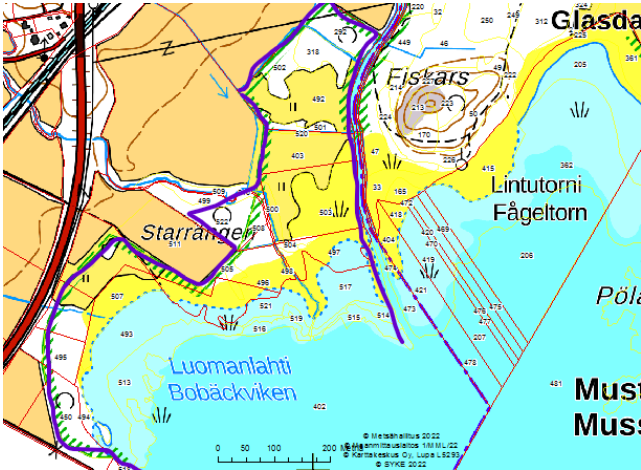
Luomanlahden perinnemaisemaa ennallistetaan

Luomanlahti ja sen ranta-alueet ovat osa Espoonlahden laajaa luonnonsuojelualuetta, josta osa kuuluu EU-direktiivin mukaiseen Natura-alueeseen. Suojelun alaisia luontotyyppisiä ovat useat perinnebiotoopit, jotka turvaavat alueen runsasta linnustoa. Perinnebiotooppeja ja luonnonlaitumia on Suomessa hoidon piirissä n. 33 000 hehtaaria. Tavoite olisi kolminkertainen, jotta luontotyyppit ja lajit säilyisivät. Luomanlahden ranta-alueiden maanomistajat ovat pyytäneet ja saaneet Metsähallituksen luontoasiantuntijoilta suunnitelman perinnebiotooppien ennallistamiseksi Luomanlahden

ranta-alueella. Suunnitelman toteuttamista varten ympäristöministeriöstä löytynee riittävät määrärahat.

Todennäköistä on, että jo lähivuosina ennallistamissuunnitelma toteutuu, Luomanlahden ranta-alue avautuu, maisema avautuu ja mikä ehkä jännittäväntä – alueen suojeluarvojen säilyttämisen varmistajina luomalaiset saattavat nähdä alueen hoitotoissa karjaa laiduntamassa!

Yhteistyö Bobäck Skolanin kanssa jatkuu

Kuluvan vuoden aikana Kyläyhdistys hakeutui yhteistyöhön Bobäck Skolanin kanssa. Kuten ”LUOMALAINEN” kesäkuun numerossaan kertoi, kevään myötä ensimmäinen yhteistyö oli ”Kasvatetaan Iloa”-hanke. Kekkilä Oy:n, Kirkkonummen K-Raudan ja luomalaisen Koskisen Tallin myötävaikutuksella lapset saivat käyttöönsä multaa, siemeniä, työkaluja, kasvatuslaatikoita ja hevosen lantaa. Puutarhuri Leonna Aho-Ryynänen ”Kasvun Kokemus” -yrityksestään toimi lasten pääasiallisena ohjaajana kukkien ja vihannesten viljelyä käynnistettäessä. Lapset olivat innokkaita viljelijöitä: kasvatuslaatikot rakennettiin, kasvualustat ja kasvumulta valmistettiin huolella, kasvien tukikepit kerättiin ja hevosen lanta haettiin tallilta.

Ja syksyn aikana lapset saivat poimia laatikoista itse istuttamiaan kurpitsaa, härkäpapuja ja kukkia! Kasvulaatikat säilytetään koulussa muiden tarvikkeiden kanssa tulevaa kevättä varten. Hanke jatkuu koulussa Puutarhakerhona nimellä ”Uptäck Naturen”.

Kyläyhdistyksen suunnitelmissa on laajentaa yhteistyötä keväällä edelleen viljelyn perusteista kalastukseen. Luoma on kylä lähellä luontoa, siksi on luontevaa, että lapset oppivat myös käytännön tasolla, mitä mahdollisuuksia luonto kestävästi tarjoaa.

Luomanpuroa valmistellaan meritaimenelle

Kyläyhdistys on jo muutaman vuoden ajan valmistellut toimia mahdollistaakseen meritaimenen nousun Luomanpuroon. Purosta on muutama vuosi sitten tehty kunnan kustannuksella inventointi, jossa pyrittiin selvittämään puron kriittisiä kohtia. Pahimmat esteet lohien nousulle onkin saatu poistettua: vanha myllypato ohitetaan kalaportailla, radanalituksen kynnyks on mädallettu kiveyksin, samoin Harjulantien alitus.

Lokakuussa ELY-keskuksen ja VIRHOn (Virtavesien Hoitoyhdistys) asiantuntijat yhdessä Kyläyhdistyksen edustajien kanssa inventoivat Luomanpuroon kriittisiä kohtia edelleen. Todennäköisesti Purohaan kohdalla Hommaksentien alitus edellyttää vielä kiveyksiä, mutta muilta osin ns. suuret esteet ovat poistuneet.

Suunnitteilla on sorastusta puron eri paikkoihin kutupaikkojen mahdollistamiseksi. Kunnan myöntämää talokoavustusta voidaan käyttää tähän. ELY-keskuksen asiantuntija selvittää vielä, milloin mahdollisiin poikasten istutuksiin voidaan ryhtyä. – Luomanpuro herää henkiin!

* * *

Vi i Bobäck November skall snart publiceras på www.luoma-boback.fi

Luomalaisen toimitus: Hannu Valtanen